

Muzeum przyrodnicze

W Międzyzdrojach przy dyrekcji Wolińskiego Parku Narodowego urządzone zostało w czerwcu 1963 r. muzeum obrazujące piękno i wartości naukowe zabytków przyrodniczych wyspy Wolina. W chwili obecnej obejmuje ono cztery niewielkie sale wystawowe, ale w przyszłości ma być powiększone. Znaczna ilość interesujących i ładnych ekspozycji została zgromadzona w sposób przejrzysty i estetyczny. W części dużego, pięknego ogrodu otaczającego budynek dyrekcji Parku Narodowego mieści się ponadto niewielki zwierzynek.

W pierwszej sali muzeum tuż przy wejściu znajduje się portret prof. dra Adama Wodiczki, inicjatora założenia Wolińskiego Parku Narodowego. W sali tej zgromadzono ekspozycje przedstawiające niektóre grupy fauny Wolina oraz okazy geologiczne z terenu parku narodowego. Zbiór geologiczny zostanie zapewne w przyszłości uzupełniony, aby mógł dać wyobrażenie o historii powstania wyspy i jej budowie geologicznej. Obecnie jest on niekompletny i obejmuje niektóre skałki i skały oraz planszę przedstawiającą schematyczny przekrój przez utwory czwartorzędowe Wolina. Okazy zoologiczne są reprezentowane przez zbiory mięczaków morskich, słodkowodnych i lądowych. Ptaków (m. i. mew, orła bielika i kormorana)¹, jaszczurek i węzów. Uwagę zwiedzających zwraca szczególnie okaz foki złowionej przypadkowo w sieci rybacką w pobliżu Świnoujścia.

W następnym pokoju czołowe miejsce zajmuje mapa zespołów leśnych Wolina. Rośliny leśne, wydmowe i solniskowe są zobrazowane w pięknych fotografiach i jako okazy zasuszone. Mieści się tu również kącik z ważniejszymi publikacjami traktującymi o przyrodzie wyspy.

W trzeciej sali zgromadzono ekspozycje zoologiczne. Bardzo interesujące są objaśnienia o znaczeniu i zasadzie obrączkowania ptaków oraz przykład korespondencji dotyczącej tej międzynarodowej akcji ornitologicznej.

Dział zoologiczny, a zwłaszcza awifauna zajmuje w muzeum największe miejsce. W toku dalszego rozwoju muzeum zostanie on zapewne uzupełniony zbiorami obrazującymi całość fauny Wolina, które będą zgrupowane w kilku kolejnych salach. Proporcjonalnie rozszerzone powinny być również działy botaniczny i przyrody nieożywionej.

Ostatnim pomieszczeniem muzeum jest kącik prac kół młodzieżowych Ligi Ochrony Przyrody. Na ścianach i stołach wśród hasel ochroniarskich, znajdują się liczne prace dzieci w postaci gazetki przyrodniczych, rysunków, plakatów, fotografii, map i albumów. Tymi ostatnimi zasłany jest cały, duży stół. Przedstawiają one przyrodę Pomorza barwnie, rysunkiem i opisem, odczuwaną sercem i wyobraźnią dziecka. Prace te są różnorodne i często wzruszające. Wzbudzają duże zainteresowanie wśród zwiedzających muzeum, a zwłaszcza wśród najmłodszych, dla których są równocześnie dobrym przykładem. Rola wychowawcza kącika L.O.P. jest duża, a pomysł — godny naśladowania w innych muzeach tego typu.

¹ Zdanie Redakcji „Chrońmy przyrodę ojczystą” rośliny i zwierzęta podlegające ochronie gatunkowej nie powinny być przedstawiane w muzeach jako okazy zasuszone lub wypchane, ale za pomocą dobrych fotografii.

Muzeum Wolińskiego Parku Narodowego cieszy się wielką popularnością, czego najlepszym wyrazem jest frekwencja zwiedzających. W ciągu trzech miesięcy letnich zwiedziło je około 10 000 osób, głównie wczasowiczów i młodzieży szkolnej. Fakt ten świadczy najlepiej o dużej roli dydaktycznej muzeum oraz o jego znaczeniu dla propagandy i uświadomienia hasła ochrony przyrody wśród najszerszej rzeszy społeczeństwa z różnych środowisk i różnych rejonów naszego kraju.

Zofia Alexandrowiczowa

Z NASZYCH REZERWATÓW

Obfitość lilii złotogłowiu w rezerwacie w Trębaczewie

Jak dodatnio na regenerację i rozwój roślinności wpływa ochrona rezerwatowa, może świadczyć o tym stan rezerwatu częściowego w Trębaczewie, utworzonego w 1958 roku. Uroczysko to pozostawało do roku 1945 w rękach prywatnych, po wojnie zaś weszło w skład Nadleśnictwa Państwowego Rawa Mazowiecka (Leśnictwo Nowe Miasto). Las trębaczewski, cenny obiekt przyrody ojczyściej, zasługuje na baczny uwagę przede wszystkim ze względu na chroniony tu modrzew polski *Larix polonica*.

Podczas trzech kolejnych wyjazdów do Trębaczewa w latach 1955 (25 czerwca), 1958 (13 lipca) oraz w 1963 (24 czerwca) mogłem naocznie stwierdzić, że obok odznaczającego się szybkim przyrostem i znaczną wysokością (do 30 m) modrzewia polskiego rozwinęły się również piękny podszyt i runo o urozmaiconym składzie gatunkowym.

W pierwszej kolejności spośród gatunków chronionych należy wymienić reprezentowaną bardzo licznie w Trębaczewie lilię złotogłów *Lilium maritimum*¹. Na terenie rezerwatu rosną setki okazów tej rośliny, a największe jej skupienia znajdują się w oddziałach: 90 c, 90 d i 91 b. Obok lilii złotogłowiu w rezerwacie występują jeszcze chronione gatunkowo: podkolan biały *Platanthera bifolia* i widłak goździsty *Lycopodium clavatum*.

W skład różnobarwnego runa wchodzi następujące gatunki zielne: orlicza pospolita *Pteridium aquilinum*, możylnik trójnerwowy *Moehringia trinervia*, orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, pieciornik biały *Potentilla alba*, traganek szerokolistny *Astragalus glycyphyllos*, koniczyzna dwukłosa *Trifolium alpestre*, groszek czerniejący *Lathyrus niger*, bodziszek leśny *Geranium silvaticum*, okrzyń szerokolistny *Laserpitium latifolium*, jarmianka większa *Astrantia maior*, żankiel zwyczajny *Sanicula europaea*, pierwiosnka lekarska *Primula officinalis*, trędownik bulwiasty *Scrophularia nodosa*, naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*, pszeniec zwyczajny *Malampyrum pratense*, miodownik melisowaty, *Melittis melissophyllum*, bukwinica zwyczajna *Betonica officinalis*, przytulla *Schultesia Galium Schultesii*, zerwa kłosowa *Phyteuma spicatum*, dzwo-

¹ Por.: A. Medwecka-Kornaś 1949. Złotogłów. Chronimy przyr. ojcz. Z. 4/5/6.